

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A Talbot-ügy a főváros közgyűlése előtt*

Forrás: *Nemzeti Újság*

Bp
(Hely)

1927. 9. 22.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

621.32

Hely

Idő

"1927"

Személy

A Talbot-ügy a főváros közgyűlése előtt

Budapest érdekeit össze kell egyeztetni az ország érdekeivel!
A polgármester beszámolt a centráléről folytatott tanácskozásokról

A közgyűlés lelkesedéssel ünnepelte Apponyi Albert grófot

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután tartotta első közgyűlését a nyári szünet után. A közgyűlést a szociáldemokrata párt kívánságára hívták össze a Talbot-centrálé ügyének megvitatása céljából. A kérdés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott a törvényhatósági bizottság részéről és ezért a közgyűlésen majdnem valamennyi bizottsági tag megjelent.

Ripka Ferenc főpolgármester néhány perccel öt óra után nyitotta meg a közgyűlést és miután üdvözölte a törvényhatósági bizottság tagjait, megemlékezett a nyári szünet alatt történt eseményekről. Elsősorban a kormányzó fiának házasságkötéséről számolt be és közölte, hogy ebből az alkalomból a főváros vezetője élén üdvözölte az államfőt. Ezután megemlékezett Shvoy Lajosnak, a Regnum Marianum egyházközség volt plébánosának székesfehérvári püspökké történt kinevezéséről. Említést tett a Szent István-hét sikerrel biztató ered-

ményeiről, majd a most folyó genfi tárgyalásokról szolt és többek között ezeket mondotta:

— Nem feledkezhetünk meg arról a nagy férfuról, aki egyenlőtlen küzdelemben állta a harcot a nemzetek fórumán és Genfben tehetőségének és tudásának szinte lebűvölő erejével a világ hatalmainak előre elkészített tervével szemben is fel tudta öbreszteni az elfogulatlan nemzetek lelkiismeretét. Apponyi Albert gróf iránt le kell rónunk hálánk és tisztelgetünk adóját, azért azt indítványozom, üdvözölje őt Budapest székesfőváros a mai közgyűlésből.

Az indítványt a közgyűlés egyhanguan elfogadta s a bizottsági tagok helyekéről felállva sokáig lelkesen ünnepelték és éljenztek Apponyi Albertet. Ezután a főpolgármester kegyeletes szavakkal elparrentálta Csernoch János bíboros herceg-primást és Heinrich Kálmán volt bizottsági tagot, kiknek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvéleg örökitette meg.

Botrányokkal kezdődött a napirend

A közgyűlés ezzel áttért a napirendre. Peyer Károly volt az első felszólaló, aki megokolta, hogy a szociáldemokrata párt miért tartotta szükségesnek a rendkívüli közgyűlés összehívását. Hosszasan fejtegette, hogy új centrálé építésére tulajdonképpen nincs szükség, mert a kibővített kelenföldi telep nemcsak a főváros, hanem a MÁV. szükségleteit is ki tudja elégíteni. Beszéde során olyasvalamit mondott, mintha a Talbot-ajánlat valamilyen összefüggésben lenne Rothermere lord akciójával. Ezeknél a szavaknál óriási felzudulás támadt a polgári pártok soraiban s a tiltakozó közbekiáltások egész áradata zudult Peyer Károlyra.

— *Menjen Csehországba! Diszkreditálni akarja az akciót! Az ilyen gyanúsítás jöler a hazárdulással!*

A nagy zajban alig lehet hallani az elnök szavait, aki figyelmezteti Peyert, hogy tartózkodjék az olyan kijelentésektől, amelyek félreértésekre adhatnak alkalmat. Beszéde végén Peyer Károly felolvasta a párt határozati javaslatát. E szerint a párt tiltakozik a centrálé építése ellen, de ha az mégis megvalósulna, akkor a párt követeli, hogy a centrálét Budapesten építsék meg. Kérte Peyer, hogy indítványára a közgyűlés mondja ki a sürgősséget és vegye nyomban tárgyalás alá.

Schimanek Emil kért ekkor szót és visszautasította Peyernak azt a kijelentését, mintha a kormány által delegált szakértőket bármilyen irányban befolyásolták volna.

Peyer Károly újból felszólalt és kijelentette, hogy nem volt szándékában Schimaneket meggyanúsítani, azonban felszólalása után most már gyanussá teszi magát.

Az elnököl polgármester erre erőlyesen rendreutasította Peyert.

Bródy Ernő ezután arra kérte a közgyűlést, hogy a Talbot-ügyben bejegyzett indítványát soronkívül előadhassa. *Fábián Béla, Kozma Jenő és Lázár Ferenc* felszólalása után a főpolgármester megállapította, hogy Bródy Ernő kívánsága *beleítközik az ügyrendbe és így teljesíthetetlen.* Ezzel átadta a szót *Sipőcz Jenő* dr. polgármesternek.

Sipőcz Jenő polgármester beszéde

A polgármester a közgyűlés általános érdeklődése közepette részletesen ismertette a Talbot-kérdés előzményeit és a kormánnyal ebben az ügyben lefolytatott tárgyalások fázisait. A polgármester megállapította, hogy a centrálé kérdés rendkívüli fontosságát a közgyűlés pártjai kivétel nélkül átérzik, csak abban van különbség, hogy mikor tárgyalják le érdemében a fontos ügyet. Ő maga ahhoz a véleményhez hajlik, hogy *a Talbot-ügyet akkor hozzák a közgyűlés plénuma elé részletes tárgyalásra*

és döntésre, ha majd az összes adatok rendelkezésre állanak. Informálni kívánja azonban a közgyűlést az eddig történekről. A főváros álláspontja kezdetben az volt, hogy egy ilyen centrálé nem kell, mert a főváros áramfejlesztő berendezései a vidéki szénbányák áramfejlesztőtelepeinek bevonásával egymagában meg tudják oldani a kérdést s nemcsak a főváros, hanem a környék és a MÁV szükségleteit is kielégítheti. Azután azt tették megfontolás tárgyává, hogy milyen módon kapcsolódjék bele a főváros ebbe a centráléba, miután *hivatkozás történt országos érdekekre, amelyek elől a főváros nem zárkozhatott el,* de tekintettel kellett lenni a készülő energiatörvényre is. Ezért nem zárkózott el a főváros, hanem felvette a tárgyalás fonálát, mindig hangoztatva és hangsúlyozva, hogy azok csak elvi jelentőségűek, mert a döntőszó kizárólag a törvény-

hatósági közgyűlést illeti. (Helyeslés minden oldalon.) Később arról folytak tárgyalások, hogy a főváros milyen mennyiségű áramot és milyen áron tartozik átvenni majd a centrálétól. Először öt aranyfillér volt kontemplálva, majd *3.42 aranyfillér egyégárra nézve történt elvi megállapodás.*

A kormány alkotmányos uton kívánja a kérdést rendezni

A tárgyalások során — arra való különös tekintettel is, hogy az államnak nincs egy ilyen centrálé fentartásához megfelelő, kipróbált apparátusa, — mindjobban előtérbe került az a gondolat, hogy a főváros vegye át a centrálét kezelésbe és vállalja a kölcsön amortizálását is. A főváros elvben hajlandónak is mutatkozott az átvételre az esetben, ha a fővárosnak kezdettől fogva az összes pénzügyi, gazdasági és műszaki kérdésekben szabad kezét biztosítanak még a MÁV-val való megállapodásra nézve is. Május 5-én a főváros felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, tájékoztatva kérve az addig történekről. Julius 22-én a kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, miszerint intézkedni fog, hogy kellő időben tájékoztassa a fővárost, egyben közölte azt is, hogy a székesfővárossal a centrálé dolgában közvetlenül kíván tárgyalni. Julius 15-én a miniszter újabb leiratában közölte a szakbizottságnak azt a véleményét, amely *a tatai, illetve a bánhidai megoldást javasolta,* értesítette a fővárost arról is, hogy az angol ajánlattétőket sürgősen felszólította, hogy a bánhidai megoldásra vonatkozóan készítsenek mihamarabb részletesen kidolgozott költségvetést és terveket. A főváros részéről küldött válasziratban a tanács *azt kérte,* hogy a budapesti megoldást épp olyan részletesen dolgoztassa ki a kormány, mint a bánhidait. Augusztus 5-én

a kereskedelmi miniszter újból leirt, közölve, hogy bár a szakértők nem javasolják, mégis elrendelte, hogy a budapesti megoldásj tervek is részletesen kidolgoztatja az ajánlattétő Talbot-csoporttal.

Részletesen tájékoztatta a közgyűlést a kereskedelmi minisztériumban tartot ankéről is, amelyen a miniszter újra kijelentette, hogy az összes terveket, adatokat és számításokat a kellő időben a főváros rendelkezésére fogja bocsátani, hogy *oktrojt gyakorolni nem akar, hanem alkotmányos uton kívánja a kérdést megoldani.* Ezek alapján addig, amíg a főváros az összes adatok birtokában nincs, nem tartaná célravezetőnek és sikeresnek a hosszabb vitát. *A főváros közönségének csak az fontos, hogy az áramot olcsón kapja, hogy az áramszolgáltatás biztonsága fokozódjék, ezek a szempontok lesznek a döntők a törvényhatóság elhatározásában.* Természetesen tekintettel kell lenni a magasabb szempontokra is és *összhangba kell hozni majdan a főváros és a nemzet nagy érdekeit, ha döntésről lesz szó.*

Elvetették a sürgősséget

A polgármester választát a közgyűlés nagy többsége tetszéssel és helyesléssel fogadta. Utána az elnök *Peyer* határozati javaslatára elrendelte a szavazást. A szavazás eredménye az lett, hogy *a sürgősség mellett szavaztak 76-an, ellen 116-an* és így a közgyűlés elvetette a sürgősségi indítványt, tehát az indítvány tárgyalása elmaradt. A szavazás után az elnök emuniciálta, hogy a közgyűlés áttér az interpellációkra, előbb azonban szünetet adott az elnök.

Szünet után *B. Virágh Géza, Posta Sándor dr., Gál Jenő, Vámbéry Rusztem dr., Horváth IV. Károly, Lévai Sándor, Vörösvári Miklós, Melha Armand* terjesz-

tették elő interpellációikat, illetve indítványaikat. *Bródy* Ernőnek a Talbot-kérdésben bejegyzett indítványát elmondották és felolvasották tekintette a közgyűlés. Az interpellációkat és indítványokat kiadták a tanácsnak. Ezzel a közgyűlés véget ért.